

Het Dank- of Vredeoffer

Uit 'Aantekeningen op Leviticus' hoofdstuk 3

Auteur: C.H. Mackintosh

Hoe nauwkeuriger wij de offers bezien, hoe duidelijker het ons zal worden dat niet één van die offeranden op zichzelf ons een volledig beeld van Christus geeft. Alleen door ze bij elkaar te voegen, kan men dit enigszins bereiken, ieder offer heeft, zoals te verwachten is, z'n eigen bijzonderheden. Het dankoffer bijvoorbeeld verschilt in veel opzichten van het brandoffer. Wij zullen merken dat een goed begrip van de punten waarin het ene type van het andere verschilt, ons zal helpen elk type op zichzelf te begrijpen.

Zo vinden wij, als we het dankoffer met het brandoffer vergelijken, dat er bij het dankoffer geen sprake is van het aftrekken van de huid, het in stukken verdelen en het wassen van de ingewanden en de schenkelen met water. Dit is geheel in overeenstemming met de aard van dat offer. In het brandoffer zagen wij Christus, Die Zich aan God opoffert en door God wordt aangenomen. Daarom moest de volkomenheid van zijn overgave en het diepgaande onderzoek waaraan Hij Zich onderwierp, worden afgeschaduwed.

In het dankoffer is de hoofdgedachte: de gemeenschap van de aanbidder met God. In dit offer is Christus dus niet uitsluitend het welgevallen voor God, maar ook voor de offeraar, die Christus in gemeenschap met God geniet. Daarom gaat hier de hele reeks handelingen minder diep. Geen enkel hart, hoe vol van verheven liefde ook, kan zich verheffen tot de hoogte van Christus' toewijding aan God, of tot Gods welgevallen in Christus. Alleen God kende de genegenheid die in Zijn hart was. Daarom was er een type nodig om die éne trek in de dood van Christus voor te stellen, namelijk: hoe Hij Zich daarin volkomen aan God overgaf. Dit wordt typisch voorgesteld in het brandoffer, waarbij de drie handelingen verricht werden die wij hiervóór noemden. De opmerking dat het type van het dankoffer minder diep gaat dan dat van het brandoffer, geldt ook voor wat geofferd moest worden. Bij het brandoffer moest dit "een volkomen mannetje" zijn, bij het dankoffer mocht het een "mannetje of vrouwtje (wijfje)" zijn, maar altijd "een volkomen dier". De natuur van Christus is altijd dezelfde, of die nu uitsluitend voor God is of voor de aanbidder in gemeenschap met God. Daar kan geen verandering in plaatsvinden. De enige reden waarom een "wijfje" voor het dankoffer toegestaan was, was dat de aanbidder, wie of wat hij ook zijn mocht, nooit in staat was om zich volkomen in de Volzalige te verlustigen, Die in Zichzelf "gisteren en heden Dezelfde is en tot in eeuwigheid" (Hb.13:8).

Wat het brandoffer betreft lezen wij: "De priester zal dat alles aansteken op het altaar", maar bij het dankoffer werd een gedeelte verbrand, namelijk het vet, de nieren en het aanhangsel van de lever.

Dit maakt het bijzonder eenvoudig. Het beste deel van het offer werd op het altaar van God gelegd. De inwendige delen - verborgen krachten - de tedere gevoelens van onze Heiland werden aan God gewijd omdat Hij de Enige was Die er volkomen van kon genieten. Aäron en zijn zonen voedden zich met de "beweegeborst" en de "hefschouder" (zie Lv.7:28-36).

Alle leden van het priesterlijk gezin hadden in gemeenschap met hun hoofd hun deel van het dankoffer. En zo kunnen nu alle ware gelovigen, als priesters voor God, zich voeden met de genegenheden en de kracht van het ware dankoffer - en kunnen zij van de blijde zekerheid genieten voortdurend Zijn liefhebbend hart en Zijn machtige schouder tot troost en steun te hebben ². “Dit is de zalving van Aäron en de zalving van zijn zonen, van de vuuroffers des HEEREN; ten dage dat Hij hen deed naderen, om het priesterdom voor de HEERE te bedienen, hetwelk de HEERE hun van de kinderen Israëls te geven geboden heeft, ten dage dat Hij hen zalfde; het zij een eeuwige inzetting voor hun geslachten” (Lv.7:35-36).

Alle bovengenoemde verschilpunten tussen het brand - en dankoffer zijn zeer belangrijk en brengen de twee offeranden duidelijk voor de geest. Er is in het dankoffer nog iets meer dan de toewijding van Christus aan de wil van God. De aanbieder wordt daarbij toegelaten, en niet alleen als toeschouwer, maar ook als deelnemer - niet alleen om te zien, maar ook om zich te voeden. Dit geeft een heel ander karakter aan dit offer. Wanneer ik de Heer Jezus als brandoffer beschouw, zie ik hoe Hij Zijn hart aan één doel wijdde, nl. de verheerlijking van God en het volbrengen van Zijn wil. Maar wanneer ik Hem als dankoffer beschouw, vind ik iemand Die in Zijn liefhebbend hart en op Zijn machtige schouder een plaats heeft voor een onwaardig en hulpeloos zondaar. In het brandoffer steeg alles op tot God tot een welriekende reuk, maar in het dankoffer wordt juist het deel dat voor mij geschikt is, voor mij overgelaten. Ik word niet alleen gelaten om mij in de eenzaamheid te voeden met datgene wat mijn behoeften vervult. Nee, ik voed mij in gemeenschap met God, en in gemeenschap met mijn medepriesters. Ik voed mij in het volle en heerlijke bewustzijn dat hetzelfde offer dat mijn ziel voedt, reeds het hart van God heeft verkwikt. Bovendien: hetzelfde deel dat mij voedt, voedt ook al mijn mede - aanbidders. Hier wordt gemeenschap uitgeoefend - gemeenschap met God - gemeenschap met de heiligen. Bij het dankoffer was niets wat op scheiding wees. God had Zijn deel en het priesterlijk gezin eveneens.

Zo is het ook met het antitype of het tegenbeeld van het dankoffer. Diezelfde Jezus, Die het voorwerp van de hemelvreugde is, is hier op aarde de bron van vreugde, kracht en troost voor elk gelovig hart. Niet alleen voor elk hart afzonderlijk, maar ook voor de hele gemeente van God. God heeft ons in Zijn onuitsprekelijke genade hetzelfde voorwerp voor onze liefde gegeven als Hij heeft. “Onze gemeenschap nu is met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus” (1Jh.1:3). Toch kunnen onze gedachten over de Heer Jezus nooit de hoogte van de gedachten Gods over Hem bereiken, en onze waardering van Hem blijft ver beneden die van God. Daarom kon in het type het huis van Aäron geen deel hebben aan het vet. Maar al bereiken wij nooit de hoogte van de Goddelijke waardering van de Persoon en het offer van Christus, het voorwerp waar wij ons mee bezighouden, is hetzelfde als waar God Zich mee bezighoudt.

Daarom kreeg Aäron en zijn huis “de beweegborst en de hefschouder”. Dit is vol vreugde en troost voor het hart. De Heer Jezus Christus, Die dood is geweest, maar levend is tot in alle eeuwigheid (zie Op.1:18), is het voorwerp voor het oog en de gedachten van God, en in Zijn volkomen genade heeft God ons deel gegeven aan deze glorierijke Persoon. Christus is ook ons voorwerp - het voorwerp van onze harten, en het voorwerp van ons lied. “Na vrede gemaakt te hebben door het bloed van Zijn kruis”, voer Hij ten hemel, en zond Hij de Heilige Geest, de “andere Trooster” door Wie wij ons nu voeden met “de borst en de schouder” van ons Goddelijk “dank - of vredeoffer”. Hij is inderdaad ons vredeoffer, onze vrede. En het

maakt ons onuitsprekelijk gelukkig te weten dat God er Zijn vreugde in vond ons vrede te brengen en dat de welriekende reuk van ons dankoffer Zijn hart heeft verkwikt. Dit maakt dit type bijzonder liefelijk. Christus als brandoffer wekt de bewondering van ons hart op; Christus als dankoffer bevestigt de vrede van het geweten en voorziet in de vele en dringende behoeften van de ziel. De zonen van Aäron mochten om het altaar van het brandoffer staan; zij mochten de vlammen van dit offer tot de God van Israël zien opstijgen; zij mochten het offer tot as zien verbranden; zij mochten bij het zien van dit alles het hoofd buigen en aanbidden, maar zij aten er niet van. Met het dankoffer is het niet zo. Zij zagen daarin niet alleen wat een welriekende reuk voor God verspreidde, maar ook wat hun een deel gaf en waarmee zij zich in gelukkige en heilige gemeenschap met God en met elkaar konden voeden. En het verhoogt zeker het genot van elke priester te weten dat, voordat hij de borst en de schouder krijgt, God (om de taal van ons type te gebruiken) Zich aan het offer verkwikt heeft. Deze gedachte geeft kracht, wijding en verhevenheid aan de aanbedding of eredienst en aan de gemeenschap. Zij toont de genade van Hem, Die ons hetzelfde voorwerp en dezelfde vreugde heeft gegeven als Hij Zelf bezit. De vader wil dat de verloren zoon zich met het gemeste kalf voedt, in gemeenschap met hemzelf. Hij wil hem geen lagere plaats geven dan die aan zijn eigen tafel, ook geen ander voedsel dan waar hij zichzelf mee voedt. Het dankoffer brengt in beeld: "Laten wij eten en vrolijk zijn" (vgl. Lk.15:23). Zo is de genade van God. Zonder twijfel hebben wij reden om vrolijk te zijn, daar wij deel hebben aan zulke genade. Maar wanneer wij bij wijze van spreken God horen zeggen: "Laten wij eten en vrolijk zijn!", dan moet er toch uit onze harten voortdurend lof en dank tot Hem opstijgen. Gods vreugde in het heil van zondaren en in de gemeenschap van de heiligen zal tot in eeuwigheid de bewondering van mensen en engelen wekken.

Nu we het dankoffer met het brandoffer vergeleken hebben, vergelijken we het in 't kort nog met het spijsoffer. Het voornaamste verschilpunt is dat er bij het dankoffer bloedstorting plaatsvond en bij het spijsoffer niet. Beide zijn offeranden tot een welriekende reuk. En uit hfdst. 7:12 leren wij dat deze twee offers zeer nauw met elkaar verbonden zijn. Maar zowel de overeenkomst als het verschil is belangrijk en leerzaam.

Alleen in gemeenschap met God kan de gelovige zich verblijden als hij zich bezighoudt met de volmaakte mensheid van de Heer Jezus Christus. De Heilige Geest moet door het Woord onze ogen openen om Jezus te zien, en Hij moet ons daarbij leiden. Hij is "in een gedaante gelijk aan het vlees van de zonde" geopenbaard; Hij heeft geleefd en gewerkt op deze aarde; Hij scheen in het midden van de duisternis van deze wereld; Hij was het waarachtige licht, en toch kan Hij voor de zondaar een onbekende blijven.

De mens zou niet tot de vreugde van de gemeenschap met dit alles kunnen doordringen als er geen grondslag voor die gemeenschap bestond. In het dankoffer wordt deze grondslag volkomen en duidelijk voorgesteld: "Hij zal zijn hand op het hoofd van zijn offerande leggen, en zal ze slachten voor de deur van de tent der samenkomst; en de zonen van Aäron, de priesters zullen het bloed rondom op het altaar sprengen" (Lv.3:2). Hier hebben wij iets wat we in het spijsoffer niet vinden, namelijk: een vaste grond voor de gemeenschap van de aanbidder met al de volheid, kostelijkheid en heerlijkheid van Christus, voor zover hij in staat is, door de kracht en genade van de Heilige Geest, die te doorgronden. Als we staan op de grondslag van het bloed van Christus, kunnen wij met gerustgestelde en aanbeddende harten al het wonderbare van de mensheid van de Heer Jezus Christus bezien. Als wij alleen de

voorstelling van Christus in het spijsoffer hadden, zouden we geen recht hebben van Hem te genieten en Hem te beschouwen. Was er geen bloedstorting, dan was er ook geen recht voor de zondaar. In Lv.7:12 worden het spijsoffer en het dankoffer met elkaar verbonden. En dit leert ons derhalve dat, als onze zielen vrede gevonden hebben, wij ons in Hem kunnen verheugen, Die vrede gemaakt heeft, en Die tevens onze vrede is. Maar al hebben wij in het dankoffer de bloedstorting en de besprenging van het bloed, er is toch niet de gedachte van het dragen van de zonden. Wanneer wij Christus in het dankoffer beschouwen, dan staat Hij niet vóór ons als een zondendrager, zoals in het zond - en schuldoffer, maar omdat Hij ze gedragen heeft, als de grond van onze vredevolle en zalige gemeenschap met God. Was er sprake van het dragen van de zonden, dan kon er niet gezegd worden: "het is een vuuroffer tot een liefelijke reuk voor de HEERE" (vgl. Lv.3:5 met Lv.4:10-12). Maar al gaat het hier niet om het dragen van de zonden, er is voorzien in de behoeften van ieder die erkent dat hij een zondaar is, anders zou hij er geen deel aan kunnen hebben. Om gemeenschap met God te hebben, moeten wij "in het licht zijn". Hoe kunnen wij daarin zijn? Enkel op grond van de verklaring: "het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde" (1Jh.1:7). Hoe meer wij in het licht verblijven, hoe dieper ons gevoel zal zijn van alles wat in strijd is met dat licht, en hoe dieper wij de waarde zullen voelen van dat bloed dat ons het recht geeft om daar te verkeren. Hoe dichter wij bij God wandelen, hoe meer wij de onnaspeurlijke rijkdom van Christus zullen leren kennen.

Het is hoognodig in de waarheid bevestigd te worden, dat wij in de tegenwoordigheid van God zijn, alleen als deelgenoten van het Goddelijk leven, en doordat we de Goddelijke gerechtigheid bezitten. De vader kon de verloren zoon alleen aan zijn tafel toelaten in "het beste kleed" en in de volkomenheid van de betrekking waarin hij hem beschouwde. Had de verloren zoon in zijn lompen moeten blijven, of had hij als knecht een plaats in het huis gekregen, dan zouden wij nooit die heerlijke woorden gehoord hebben: "Laten wij eten en vrolijk zijn; want deze zoon van mij was dood, en is weer levend geworden; hij was verloren en is gevonden".

Zo is het ook met alle ware gelovigen. Hun oude natuur wordt door God als geoordeeld beschouwd. Hij houdt die voor dood, en dat hebben de gelovigen ook te doen. De oude natuur is dood voor God, dood voor het geloof, en moet ten onder worden gehouden. We kunnen niet door het verbeteren van onze oude natuur in de Goddelijke tegenwoordigheid komen, maar wel als bezitters van een nieuwe natuur. De verloren zoon kreeg niet door zijn lompen wat te laten verstellen een plaats aan de tafel van de vader. Nee, maar doordat hij een kleed kreeg dat hij nog nooit had gezien, en waar hij nog nooit aan gedacht had. Dit kleed bracht hij niet mee uit het vergelegen land; ook had hij het niet onderweg gekocht, maar de vader had het voor hem in huis. De verloren zoon had het niet gemaakt, ook niet helpen maken, maar de vader voorzag hem daarvan, en verheugde zich erin dat hij het hem aan zag hebben. Zo zaten zij samen aan, in gelukkige gemeenschap en voedden zij zich met het "gemeste kalf".

We willen nu **de hele wet op het dankoffer** (soms "Vredeoffer" genoemd) lezen en in details bespreken. We zullen dan enige punten van veel belang vinden - punten die dit offer op een heel bijzondere manier typeren. "Dit nu is de wet van het dankoffer, dat men de HEERE offeren zal. Indien hij dat tot een loffer offert, zo zal hij, naast het loffer ongezuurde koeken met olie gemengd, en ongezuurde vladen met olie bestreken, offeren; en die koeken

met olie gemengd zullen van geroost meelbloem zijn. Benevens de koeken zal hij tot zijn offerande gedeseemd brood offeren, met het lofoffer van zijn dankoffer. En een daarvan uit de ganse offerande zal hij de HEERE tot een hefoffer offeren; het zal voor de priester zijn, die het bloed van het dankoffer sprengt. Maar het vlees van het lofoffer van zijn dankoffer zal op de dag van zijn offerande gegeten worden; daarvan zal men niet tot de morgen overlaten. En zo zijn slachtoffer van zijn offerande een gelofte, of vrijwillig offer is, dat zal ten dage als hij zijn offer offeren zal, gegeten worden, en het overgeblevene daarvan zal ook op de volgende dag gegeten worden. Wat nog van het vlees van het slachtoffer overgebleven is, zal op de derde dag met vuur verbrand worden. Want zo enigszins van dat vlees van zijn dankoffer op de derde dag gegeten wordt, die dat geofferd heeft, zal niet aangenaam zijn; het zal hem niet toegerekend worden, het zal een afgrijselijk ding zijn, en de ziel, die daarvan eet, zal haar ongerechtigheid dragen. En het vlees, dat iets onreins aangeroerd zal hebben, zal niet gegeten worden; met vuur zal het verbrand worden; maar aangaande het andere vlees, dat vlees zal een ieder, die rein is, mogen eten. Doch als een ziel het vlees van het dankoffer, dat van de HEERE is, gegeten zal hebben, en haar onreinheid aan haar is, zo zal die ziel uit haar volken uitgeroeid worden. En wanneer een ziel iets onreins zal aangeroerd hebben, als de onreinheid van de mens, of het onreine vee, of enig onrein verfoeisel, en van het vlees van het dankoffer, dat van de HEERE is, zal gegeten hebben, zo zal die ziel uit haar volken uitgeroeid worden” (Lv.7:11-21).

Het is van het grootste belang dat wij een nauwkeurig onderscheid maken tussen de zonde in ons, als bron van het kwaad, en de zonde die ons geweten besmet. Als wij deze twee verwarren, kan het niet anders of onze zielen zullen in onzekerheid blijven verkeren, en onze aanbidding zal gehinderd worden.

Een aandachtige bestudering van 1Jh.1:6-10 zal veel licht werpen op dit onderwerp, dat zo belangrijk is om de hele leer van het dankoffer te begrijpen, en in het bijzonder het punt waartoe wij nu gekomen zijn. Er is niemand die zich van de in hem wonende zonde zo bewust zal zijn als de mens die in het licht wandelt. “Als wij zeggen dat wij geen zonde hebben, dan misleiden wij onszelf en de waarheid is niet in ons”. In vers zeven lezen wij: “Het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde”.

Hier wordt het verschil tussen **zonde in ons** en **zonde op ons** heel duidelijk voorgesteld. Te zeggen dat er zonde is op de gelovige in de tegenwoordigheid van God, betekent dat men de reinigende kracht van het bloed van Jezus in twijfel trekt, en de waarheid van het Goddelijke getuigenis loochent. Omdat het bloed van Jezus volkomen reinigt, is het geweten van de gelovige die in het licht wandelt, geheel rein. Zó spreekt het Woord van God erover en wij moeten altijd bedenken dat wij van God Zelf te leren hebben wat de ware toestand van de gelovige voor Zijn aangezicht is. Wij zijn meer geneigd om aan God mee te delen wat wij zelf zijn dan dat wij Hem laten zeggen wat wij in Christus zijn. Met andere woorden: wij houden ons meer bezig met onszelf dan met Gods openbaring van Zichzelf. God spreekt op grond van wat Hij in Zichzelf is, en van wat Hij in Christus volbracht heeft. Zó is de natuur en het karakter van Zijn openbaring, waar het geloof zich aan vastklemt, en die de ziel met volkomen vrede vervult. Gods openbaring en mijn bewustzijn zijn twee verschillende dingen.

Maar hetzelfde Woord dat ons meedeelt dat wij geen zonde *op* ons hebben, zegt ons met dezelfde kracht en klaarheid dat wij wel zonde *in* ons hebben.

“Als wij zeggen dat wij geen zonde hebben, dan misleiden wij onszelf en de waarheid is niet in ons”. Ieder die de waarheid in zich heeft, zal weten dat hij ook zonde in zich heeft, want de waarheid openbaart alles zoals het is. Wat moeten wij dan doen? Het is ons voorrecht zó in de kracht van de nieuwe natuur te wandelen dat de zonde, die in ons woont, zich niet in de vorm van zonden openbaart. Het standpunt van de Christen is dat van overwinning en vrijheid. De Christen is niet alleen van de schuld van de zonde, maar ook van de zonde als heersend beginsel in zijn leven verlost. “Want dit weten wij, dat onze oude mens met Hem gekruisigd is, opdat het lichaam der zonde te niet gedaan zou worden, opdat wij niet meer de zonde dienen. Want wie gestorven is, is gerechtvaardigd van de zonde. Laat dan de zonde niet heersen in uw sterfelijk lichaam om aan zijn begeerten te gehoorzamen! Want de zonde zal over u niet heersen; want gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade” (Rm.6:6,12,14).

De zonde is in hem aanwezig in al haar oorspronkelijke boosheid, maar de gelovige is voor de zonde dood. Hoe? Hij is gestorven in Christus. Door de natuur was hij dood in de zonde. Door genade stierf hij in Christus ten opzichte van de zonde. Welke aanspraak of welk recht kan iets of iemand op een dood mens laten gelden? Niet de minste aanspraak en niet het minste recht. Christus is eenmaal der zonde gestorven en de gelovige is met Hem gestorven. “Als wij nu met Christus gestorven zijn, dan geloven wij, dat wij ook met Hem zullen leven, daar wij weten, dat Christus, uit de doden opgewekt, niet meer sterft; de dood heerst niet meer over Hem. Want wat Zijn sterven betreft, is Hij eens voor altijd der zonde gestorven, maar wat Hij leeft, leeft Hij voor God” (Rm.6:8-10). Wat volgt later met betrekking tot de gelovigen? “Zo ook gij, houdt u voor de zonde dood, maar voor God levend in Christus Jezus”. Dit is de onveranderlijke toestand van de gelovige voor Gods aangezicht, zodat het zijn heilig voorrecht is vrijheid te genieten ten opzichte van de zonde als heersende macht, hoewel de zonde in hem woont.

Maar als iemand gezondigd heeft, wat dan? De apostel geeft ons hierop door de Heilige Geest een afdoend en verblijdend antwoord, nl.: “Als wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid” (1Jh.1:9). Belijden is het middel waardoor het geweten vrijgemaakt wordt. De apostel zegt niet: indien wij om vergeving bidden, dan is Hij getrouw en rechtvaardig om ons te vergeven. Zonder twijfel is het altijd gelukkig voor een kind om zijn vader in het oor te fluisteren dat het graag wil, dat hij iets doms, een fout of een overtreding vergeeft. Dit is zeker waar; en bovenal is het zo, dat onze Vader zeer genadig en barmhartig is, en Zijn kinderen in al hun zwakheid en onwetendheid tegemoet wil komen. Maar hoe waar dit ook is, hier verklaart de Heilige Geest door de apostel dat, als wij belijden, God getrouw en rechtvaardig is om ons te vergeven. Belijden is dus het door God aangewezen middel voor de Christen om vergiffenis te krijgen. Een Christen die gedwaald heeft in gedachte, woord of daad, zou dagen en maanden om vergeving hiervoor kunnen bidden, en toch uit 1Jh.1:9 niet tot de vaste overtuiging kunnen komen dat het hem vergeven is. Maar als hij oprecht God zijn zonden belijdt, is het eenvoudig een kwestie van geloof voor hem, te weten dat ze hem vergeven zijn en hij daardoor volkomen gereinigd is.

Er is een onmetelijk verschil tussen het bidden om vergeving en de belijdenis van zonden, of wij het nu beschouwen in verband met het wezen of met het offer van Christus, of met de toestand van de ziel. Het is heel goed mogelijk dat iemands gebed de belijdenis van zijn

zonde, wat deze ook mag zijn, insluit, en het dus op hetzelfde neerkomt. Toch is het altijd goed ons nauwkeurig aan het Woord te houden bij alles wat wij denken, zeggen of doen. Het is duidelijk dat, als de Heilige Geest van belijden spreekt, Hij geen bidden bedoelt. Het is ook duidelijk dat er in het belijden beginselen zijn, en dat er uit het belijden praktische gevolgen voortvloeien die we in het gebed niet vinden. Het is dikwijls gebleken dat de gewoonte om bij God aan te houden om vergeving een gevolg was van onbekendheid met de wijze waarop God Zich in de persoon en in het werk van Christus geopenbaard heeft, onbekendheid met het standpunt waarop het offer van Christus de gelovige heeft geplaatst en met Gods wijze om het geweten van de last van de zonde te bevrijden en van de bevestiging ervan te reinigen.

Wat de zonden van de gelovige betreft, is God volkomen bevredigd door het kruis van Christus. Op het kruis werd voor iedere tittel en jota van zonde, in de natuur of op het geweten van de gelovige, volledige verzoening aangebracht. Daarom eist God geen andere verzoening. Er is niets meer nodig om Hem te bewegen de gelovige lief te hebben. Wij hoeven Hem niet te smeken om getrouw en rechtvaardig te zijn, daar Zijn trouw en rechtvaardigheid zo heerlijk geopenbaard en gehandhaafd zijn, en aan Zijn gerechtigheid voldaan is door de dood van Christus. Onze zonden kunnen nooit in de tegenwoordigheid van God komen, doordat Christus ze alle gedragen heeft, en Hij daar in onze plaats is. Als wij echter zondigen, zal en moet het geweten dit voelen, want de Heilige Geest zal het ons doen voelen. Hij kan geen enkele lichtzinnige gedachte onveroordeeld laten.

Wat dan? Is onze zonde doorgedrongen in de tegenwoordigheid van God en in het onbewolkte licht van het binnenste heiligdom gekomen? Volstrekt niet. Onze Voorspraak is daar, Jezus Christus, de Rechtvaardige, om in onafgebroken volmaaktheid de betrekking waarin wij staan, te handhaven. Maar al kan de zonde de gedachten van God ten opzichte van ons niet veranderen, onze gedachten kunnen erdoor worden veranderd met betrekking tot Hem, en dit gebeurt ook werkelijk. Al kan de zonde niet in de tegenwoordigheid van God komen, zij kan wél in ons leven komen, en dat is heel bedroevend en vernederend. Al kan de zonde onze Voorspraak niet voor Gods aangezicht verbergen, ze kan Hem wel voor ons verbergen. Als een zware en donkere wolk kan de zonde zich samenvakken aan onze geestelijke horizon, zodat wij ons niet in de heerlijke stralen van het aangezicht van onze Vader kunnen koesteren. Onze verhouding tot God kan er niet door veranderen, maar wij zullen niet van de gemeenschap met Hem kunnen genieten. Wat moeten we dan doen? De schrift antwoordt: "Als wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid".

Door de belijdenis wordt ons geweten gereinigd, het bewustzijn van onze betrekking hersteld, de donkere wolk verdreven, de koude en verwelkende invloed weggenomen, en worden onze gedachten over God weer juist. Dit is het door God aangewezen middel tot een en ander. Wij kunnen in waarheid zeggen dat ieder die weet wat het is in de plaats van belijden geweest te zijn, de Goddelijke kracht van de woorden van de apostel zal voelen: "Mijn kinderen, ik schrijf u dit, opdat gij niet zondigt" (1Jh.2:1).

Verder is er een manier van bidden om vergeving die de volmaakte grondslag van de vergeving, die in het offer aan het kruis gelegd is, uit het oog verliest. Wanneer God de zonden vergeeft, dan moet Hij hierin trouw en rechtvaardig zijn. Maar het is duidelijk dat

onze gebeden, hoe oprecht en ernstig zij ook zijn, niet de grondslag vormen van de trouw en rechtvaardigheid van God bij het vergeven van onze zonden. Dat kan alleen het werk aan het kruis doen. Daarop is ten volle de trouw en rechtvaardigheid van God gegrond, evengoed ten opzichte van onze bedreven zonden als van de wortel daarvan in onze natuur.

God heeft onze zonden reeds aan het vloekhout veroordeeld in de Persoon van onze Plaatsvervanger; door te belijden veroordelen wij onszelf. Deze belijdenis is volstrekt nodig, wil God kunnen vergeven en herstellen. De kleinste onbeleden en onveroordeelde zonde zal onze gemeenschap met God geheel verstoren. De zonde in ons behoeft dit niet te doen, maar als wij zonde op ons laten rusten, kunnen wij niet van de gemeenschap met God genieten. Onze zonden heeft Hij weggedaan, zodat Hij ons in Zijn tegenwoordigheid kan toelaten; en zolang wij in Zijn tegenwoordigheid blijven, zal de zonde ons niet storen. Maar raken wij uit Zijn tegenwoordigheid en zondigen we, zelfs in gedachten, dan houdt onze gemeenschap noodzakelijk op, totdat ons na onze belijdenis de zonden vergeven worden. Dit alles - ik hoef het nauwelijks te zeggen - is uitsluitend gegrond op het volkomen offer en op de rechtvaardige voorspraak van onze Heer Jezus Christus.

Wat betreft het verschil tussen gebed en belijdenis, met betrekking tot de toestand van onze harten voor God en ons gevoel van de ernst van de zonde, wil ik nu nog het volgende zeggen: de zonde kan nooit te zwaar genomen worden. In het algemeen is het veel gemakkelijker om vergeving van onze zonden te vragen dan om onze zonden te belijden. Belijdenis sluit zelfveroordeling in, vergeving vragen meestal en op zichzelf niet. Dit alleen al moest genoeg zijn om het verschil aan te wijzen. Het oordelen van zichzelf is een van de belangrijkste en heilzaamste oefeningen voor de Christen. Daarom moet alles wat tot dit oordelen van zichzelf opwekt, door ieder ernstig Christen hooggewaardeerd worden.

Het verschil tussen vergeving vragen en zonde belijden wordt door de omgang met kinderen duidelijk. Een kind dat kwaad gedaan heeft, vindt het veel gemakkelijker zijn vader om vergeving te vragen dan openlijk en zonder voorbehoud het kwaad te belijden. Bij het vragen om vergeving kan het kind een groot aantal dingen in de gedachten hebben die zijn schuldbesef verminderen. Het kan denken dat het eigenlijk zo erg niet was, al moet hij zeker wel om vergeving vragen, terwijl er in het belijden van het kwaad juist dat éne belangrijke ligt opgesloten: zelfveroordeling. Een kind kan tot het vragen om vergeving komen door de wens om aan de gevolgen van het kwaad te ontkomen. Daarom zullen verstandige ouders proberen een juist besef van het kwaad te doen ontstaan, wat alleen in verband met een volle belijdenis van de begane fout en in verband met zelfveroordeling mogelijk is.

Zo handelt God ook met Zijn kinderen wanneer zij iets verkeerd doen. Hij wil de hele zaak aan het licht gebracht en tot in de grond veroordeeld zien. Hij wil niet alleen dat wij de gevolgen van de zonde vrezen - die vaak groot zijn; Hij wil dat wij de zonde zelf leren haten, omdat God de zonde haat.

Zouden wij, wanneer wij gezondigd hebben, vergiffenis kunnen krijgen enkel door erom te vragen, dan zou ons gevoel van de zonde en het terugdeinzen ervoor niet zo sterk zijn. Daardoor zouden wij de gemeenschap waarmee wij gezegend zijn, lang niet zo hoog waarderen. Het gevolg van dit alles voor ons geestelijk leven en voor ons gehele karakter en onze praktische wandel moet voor ieder ervaren Christen klaar en duidelijk zijn. ³

De hele gedachtengang is nauw verbonden met en geïllustreerd door twee hoofdbeginselen, die we in de wet op het dankoffer vinden. In Lv.7:13 lezen wij: “hij zal tot zijn offerande gedeseemd brood offeren”; en toch lezen wij in vs.20: “Doch als een ziel het vlees van het dankoffer, dat van de HEERE is, gegeten zal hebben, en haar onreinheid aan haar is, zo zal die ziel uit haar volken uitgeroeid worden”.

Hier vinden wij de twee zaken duidelijk voorgesteld, namelijk de zonde in ons en de zonde op ons. Zuurdeeg werd toegelaten vanwege de zonde in de natuur van de aanbidder; “onreinheid” werd verboden omdat er geen zonde op zijn geweten mocht zijn. Wanneer er sprake is van zonden, dan kan er geen gemeenschap zijn. God heeft voorzien in een middel tegen de zonde die in ons is, namelijk door het verzoeningsbloed. Daarom lezen wij van het gezuurde brood bij het dankoffer: “En een daarvan uit de ganse offerande zal hij de HEERE tot een heffer offeren; het zal voor de priester zijn, die het bloed van het dankoffer sprengt” (vs.14). Met andere woorden: in het zuurdeeg, in de natuur van de aanbidder werd door het bloed van het offer volkomen voorzien. De priester, die het gezuurde brood kreeg, moest zelf het bloed sprengen.

God heeft onze zonden voor altijd van voor Zijn aangezicht weggedaan. Al is de zonde in ons, ze is toch niet het voorwerp waar Gods oog op rust. Hij ziet alleen op het bloed, en daarom kan Hij met ons blijven doorgaan, en ons de meest ongestoorde gemeenschap met Hem doen genieten. Maar als wij toelaten dat de zonde die in ons is, zonden voortbrengt, dan moet er belijdenis, vergeving, reiniging plaatsvinden vóór wij weer van het vlees van het dankoffer kunnen eten. Het uitgeroeid worden van de aanbidder, wegens ceremoniële onreinheid, duidt op het ophouden van de gemeenschap van de gelovige met God, door onbeleden zonden. Gemeenschap met God te willen hebben zonder belijdenis van bedreven zonden, sluit de godslasterlijke veronderstelling in dat Hij in gemeenschap met de zonde kan wandelen. “Als wij zeggen dat wij gemeenschap met Hem hebben, en wij wandelen in de duisternis, dan liegen wij en doen de waarheid niet” (1Jh.1:6).

Bij het licht van wat we overdacht hebben, kunnen wij zien hoe wij dwalen als wij denken dat het een teken van geestelijke gezindheid zou zijn, wanneer wij ons met onze zonden bezig houden.

Alleen “in het licht” kan er gemeenschap zijn, en zonder twijfel is er in het licht geen zonde. Daar kan niets gezien worden dan het bloed dat onze zonden weggedaan en ons nabij gebracht heeft, en de Voorspraak, Die ons nabij houdt. De zonde heeft geen plaats op het terrein waar God en de aanbidder zich in heilige gemeenschap bevinden. Wat gaf uitdrukking aan de gemeenschap tussen de vader en de verloren zoon? De lompen van de zoon? De draf van het vergelegen land? Volstrekt niet. Niets van wat de verloren zoon meebracht. Alleen de rijke voorraad waarin de liefde van de vader had voorzien: het gemeste kalf. Zo is het ook met God en elke ware aanbidder gesteld. Zij voeden zich samen in heilige en verheven gemeenschap met Hem, Wiens dierbaar bloed hen in eeuwige gemeenschap gebracht heeft, in het licht waarin geen enkele zonde ooit kan komen. We hoeven geen ogenblik te denken dat ware ootmoed aan de dag wordt gelegd of wordt bevorderd door stil te staan bij of te zien op zijn zonden. De diepste ootmoed vloeit uit een heel andere bron voort.

Wanneer was de verloren zoon nederiger, toen “hij tot zichzelf kwam” in het vergelegen land of toen hij tot het hart van de vader en tot diens huis terugkwam? Is het niet duidelijk dat alleen de genade ons opvoert tot de verheven hoogten van de gemeenschap met God, en ons ook tot de diepste diepten van ware ootmoed doet afdalen? Ongetwijfeld. De ootmoed als gevolg van het wegnemen van onze zonden moet dieper zijn dan de ootmoed die ontstaat als wij onze zonden ontdekken. Het eerste verbindt ons met God; het laatste zorgt ervoor dat wij met onszelf bezig zijn. Het middel om echt ootmoedig te zijn, is: met God wandelen, in het bewustzijn en in de kracht van de betrekking waarin Hij ons gebracht heeft. Hij heeft ons tot Zijn kinderen gemaakt, en als wij als kinderen met Hem wandelen, zullen wij zeker ootmoedig zijn.

Voordat wij van dit gedeelte van ons onderwerp afstappen, zou ik nog een opmerking willen maken over het avondmaal. Daarin wordt immers heel duidelijk de gemeenschap van de gelovigen voorgesteld. Als zodanig kan het met het dankoffer worden vergeleken. De viering van het avondmaal, waarbij men zich bewust is wat men doet, moet een zuiver dankzeggend karakter hebben. Het is vooral een feest van dankzegging, dankzegging voor een volbrachte verlossing: “De drinkbeker der dankzegging die wij zegenen, is die niet de gemeenschap van Christus” bloed? Het brood dat wij breken, is dat niet de gemeenschap van Christus” lichaam?” (1Ko.10:16).

Vandaar dan ook, dat iemand die onder de zware zondelast gebukt gaat, niet met geestelijk verstand van het avondmaal kan genieten, daar dit feest de volkomen verzoening van de zonde door de dood van Christus uitdrukt. “Verkondigt gij de dood van de Heer, totdat Hij komt” (1Ko.11:26). In de dood van Christus ziet het geloof het einde van alles wat tot het standpunt in de oude schepping behoort, en daar de gelovige aan het avondmaal die dood “verkondigt”, moet het ook beschouwd worden als gedachtenis van het heerlijke feit dat de zondelast van de gelovige door Eén gedragen werd, Die die last voor altijd heeft weggenomen.

Ja, het avondmaal zegt ons dat de ketenen van onze zonden, die ons geboeid hielden, voor eeuwig verbroken zijn door de dood van Christus, en ons nooit weer boeien kunnen. Wij vergaderen ons om de tafel van de Heer, in al de vreugde van overwinnaars. Wij zien terug op het kruis, waar de strijd volstreden en de overwinning behaald werd, en zien in de toekomst de heerlijkheid, waar wij in al de eeuwige vruchten van die overwinning zullen delen. Wel hebben wij “zuurdeeg” in ons, maar geen “onreinheid” op ons. Wij moeten niet op onze zonden staren, maar op Hem zien, Die ze op het kruis gedragen en voor eeuwig weggedaan heeft. Wij moeten onszelf ook niet misleiden met het waandenkbeeld dat wij geen zonde in ons hebben, of de waarheid van Gods Woord en de kracht van het bloed van Christus loochenen, door te weigeren ons te verblijden in de heerlijke waarheid dat wij geen zonden op ons hebben, want “het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde”.

Het is heel droevig de zwarte wolken te zien die zich, volgens zo vele belijdende Christenen, rondom het avondmaal van de Heer samen pakken. Dit dient, als zo veel meer, om te bewijzen hoeveel dwaalbegrippen er bestaan waar het de eerste beginselen van het evangelie betreft. Wij weten toch dat men steeds verder op een dwaalspoor komt wanneer

men aan het avondmaal deelneemt zonder kennis te bezitten van verkregen heil en vergeving, zonder bewustzijn van de verlossing. Wat de viering van een volkomen verlossing zijn moest, wordt als middel gebruikt om tot die verlossing te komen. Zo worden de instellingen misbruikt, en de zielen steeds meer in donkerheid, verwarring en dwaling gedompeld.

Hoe anders is de heerlijke instelling van het dankoffer! Beschouwen wij dat in zijn typische betekenis, dan zien wij hoe God en de aanbidder zich in volle gemeenschap met het offer konden verzadigen, zodra het bloed vergoten was. Daar was niets méér voor nodig. De vrede was gevestigd door het bloed, en uit die vrede ontsproot de gemeenschap. De minste twijfel over de grond van de vrede doodt de gemeenschap. Als wij willen proberen, natuurlijk tevergeefs, om vrede met God te maken, dan tonen wij dat wij de ware gemeenschap en Godsverering niet kennen. Was het bloed van het dankoffer niet vergoten, dan konden we ons niet met de “beweegborst” of de “hefschouder” voeden. Maar nu het bloed wel is vergoten, is de vrede gesloten, en door God Zelf gemaakt. Dit is genoeg voor het geloof, en daarom hebben wij door het geloof gemeenschap met God. In het blijde bewustzijn van de volbrachte verlossing leren wij Gods eigen vreugde kennen in wat Hij tot stand heeft gebracht, en voeden wij ons met Christus, in al de heerlijkheid en gelukzaligheid van Gods tegenwoordigheid.

Dit laatste staat in verband met en is gegrond op een andere hoofdwaarheid in “de wet op het vredeoffer”. “Maar het vlees van het loffer van zijn dankoffer zal op de dag van zijn offerande gegeten worden; daarvan zal men niets tot de morgen overlaten” (Lv.11:15). Dit betekent dat de gemeenschap van de aanbidder nooit van het offer waarop die gemeenschap gegrond is, kan worden gescheiden. Zo lang er geestelijke kracht is om die band te handhaven, zullen ook de dienst en de gemeenschap fris en aangenaam zijn, maar langer niet. Wij moeten dicht bij het offer blijven met onze geest, ons hart en onze ziel. Dit zal kracht en bestendigheid aan onze dienst geven.

Wij kunnen een daad of woord tot Gods eer beginnen met een hart dat zich bezighoudt met Christus, maar voordat wij aan het einde komen, kunnen we bezig zijn met wat wij moeten doen of zeggen, of met mensen die naar ons luisteren, en daardoor tot “ongerechtigheid in de heilige dingen” vervallen. Dit is zeer ernstig en moet ons heel waakzaam doen zijn. Wij kunnen onze eredienst in de Geest beginnen en die met het vlees eindigen. Wij moeten altijd zorgen dat we geen enkel ogenblik boven de kracht gaan die de Geest ons op Zijn tijd verleent. Want de Geest zal er altijd voor zorgen dat wij ons rechtstreeks met Christus bezighouden. Als de Heilige Geest “vijf woorden” tot aanbidding of dankzegging schenkt, laten we dan deze vijf woorden uitspreken en ophouden. Gaan we verder, dan eten wij van ons offer buiten de tijd, en in plaats van “liefelijk” te zijn, wordt het bepaald iets verfoeilijks. Laten we dit bedenken en waakzaam zijn. Dit hoeft ons niet af te schrikken. Nee, God wil ons door de Geest leiden en zó vol van Christus zien bij onze eredienst. Hij kan alleen dat aanvaarden wat Goddelijk is, en wil dan ook dat wij Hem alleen zullen aanbieden wat Goddelijk is.

“En zo het slachtoffer van zijn offerande een gelofte, of vrijwillig offer is, dat zal ten dage als hij zijn offer offeren zal, gegeten worden, en het overgeblevene daarvan zal ook de volgende dag gegeten worden” (Lv.7:16). Wanneer iemand God vrijwillig aanbidding brengt, zal die

hulde het gevolg zijn van een grotere mate van geestelijke kracht dan wanneer ze ter gelegenheid van een bijzondere gunst wordt geboden. Als men een bijzondere gunst van de Heer heeft ontvangen, en de dankzegging van de ziel daardoor omhoog stijgt, wordt de aanbidding opgewekt door en is zij verbonden met die gunst. Maar als het hart door de Heilige Geest gebracht wordt tot een vrijwillige of onmiddellijke uiting van lof, dan zal deze van meer duurzame aard zijn. Toch zal de geestelijke aanbidding altijd met het offer van Christus in verband gebracht worden.

“Wat nog van het vlees van het slachtoffer overgebleven is, zal op de derde dag met vuur verbrand worden. Want zo enigszins van dat vlees van zijn dankoffer op de derde dag gegeten wordt, die dat geofferd heeft, zal niet aangenaam zijn; het zal hem niet toegerekend worden, het zal een afgrijselijk ding zijn; en de ziel, die daarvan eet, zal haar ongerechtigheid dragen” (Lv.7:17-18). Alles wat niet onmiddellijk met Christus is verbonden,⁴ is naar Gods oordeel niet van de minste waarde. Er kan veel zijn wat op godsdienst lijkt, maar dat welbeschouwd uit opgewondenheid en natuurlijke gevoelens voortvloeit. Er kan veel godsdienstigs zijn wat eigenlijk niets is dan vleselijke vroomheid. Men kan op een godsdienstige wijze op de natuur werken, bijvoorbeeld door het aantrekkelijke van een prachtige en plechtige dienst, terwijl de ware geestelijke kracht ontbreekt.

Voor dit alles en nog zoveel meer moeten wij waken. We moeten eraan denken dat “God een Geest is, en dat wie Hem aanbidden, dit doen moeten in geest en waarheid” (Jh.4:24). De zogenaamde godsdienst hult zich tegenwoordig in een schitterend kleed en misleidt door macht en invloed hen die niet naar de stem van de hemelse Wijsheid willen luisteren.

Wacht u voor dit alles. Zorg dat uw eredienst onafscheidelijk verbonden blijft met het werk van het kruis. Laat de Heilige Geest de kracht van uw eredienst zijn. Let op dat uw daden de innerlijke kracht van uw eredienst niet te boven gaan. Er is veel waakzaamheid nodig om voor dit kwaad bewaard te blijven. Het begin ervan is heel moeilijk te ontdekken en tegen te gaan. Onze enige veiligheid bestaat erin dat wij dicht bij de Heer Jezus blijven. Als wij van harte danken voor een bijzondere genade, laten we dit dan doen door de kracht van de naam en van het offer van Christus. Als onze zielen “vrijwillig” aanbidden, laat het gebeuren in de kracht van de Heilige Geest. Dan zal onze eredienst door de frisheid, de welriekende reuk, de diepte van toon, de geestelijke verhevenheid gekenmerkt worden, die alleen voortvloeien uit het bezit van de Vader als voorwerp, van de Zoon als grond, en van de Heilige Geest als kracht van onze eredienst.

Het is belangrijk erop te letten dat, al is het dankoffer het derde in de volgorde, de “wet” daarvan het allerlaatst gegeven is. Dit is niet zonder reden. In geen enkel offer is de gemeenschap van de aanbidder zó ontvouwd als in het dankoffer. In het brandoffer is het Christus Die Zich aan God opoffert. In het spijsoffer zien wij de volkomen mensheid van Christus. Uit het zondoffer leren wij, dat de zonde in haar wortel volledig geoordeeld is. Door het schuldoffer is volkomen voorzien in de werkelijke zonden van dit leven. Maar in geen van deze offers is de leer van de gemeenschap en eredienst (of aanbidding) ontvouwd. Dat vinden wij alleen in het dankoffer, en daarom denk ik dat de wet op dit offer deze plaats heeft gekregen. Die wet komt aan het slot van alles, en leert ons daardoor dat, als de gelovige zich met Christus wil voeden, het dan ook een volmaakte Christus moet zijn, hoe wij Hem ook in Zijn leven, Zijn persoon, Zijn werk of Zijn ambt beschouwen. Wanneer wij voor

altijd met de zonde en de zonden afgedaan zullen hebben, zullen wij ons verheugen in Christus, en ons met Hem voeden van eeuwigheid tot eeuwigheid. Het zou mijns inziens een ernstige leemte in onze studie over de offers zijn als wij aan bovengenoemde omstandigheid, die onze opmerkzaamheid zo zeer verdient, voorbijgingen.

Als “de wet op het dankoffer” in de volgorde waarin dit offer zelf voorkomt, gegeven was, dan zou hij onmiddellijk op de wet van het spijsoffer moeten volgen. In plaats daarvan worden eerst de “wet op het zondoffer” en de “wet op het schuldoffer” gegeven, en daarna ten slotte de “wet op het dankoffer”.

Voetnoten:

² De “borst” (het hart) stelt de liefde van Christus voor en de “schouder” (of volgens andere vert.: de “schenkel” Zijn macht.

³ Het geval van Simon de tovenaars, in Hd.8, zou een moeilijkheid voor de lezer kunnen zijn. Het zal wel voldoende zijn erop te wijzen, dat iemand “die in een bittere gal en banden der ongerechtigheid” verkeert, nooit als een voorbeeld voor Gods geliefde kinderen kan aangehaald worden. Zijn geval staat niet in verband met 1Jh.2:1.

⁴ De derde dag duidt op de grote afstand tussen het slachten en het eten van het offer. Wij moeten ons in al ons geestelijk handelen niet van Christus verwijderen.

***Belangstelling voor het hele boek
‘Aantekeningen op Leviticus’?***

Bestel het meteen bij info@uhwdw.nl!